

МОДЕЛЮВАННЯ ПРОЦЕСУ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕННЯ ПРО АУТСОРСИНГІТ-ПОСЛУГ

Одеський національний політехнічний університет, Одеса

За останнє десятиліття залежність більшості підприємств від інформаційних технологій (далі ІТ) значно зросла (незалежно від масштабу підприємства) і тенденція розвитку цієї області така, що вклад ІТ в виробничі процеси буде лише збільшуватися. Це пов'язано з тим, що ІТ дозволяють підвищити конкурентоспроможність підприємства на ринку, ефективно та оперативно реагувати на зміни зовнішніх факторів та отримувати максимальний прибуток. В результаті ІТ з допоміжного виробництва – інформаційна підтримка бізнес-процесів підприємства – переходить в розряд основного виробництва [1]. Крім того, грошова оцінка витрат на ІТ становить значну частину в структурі загальних витрат підприємства. Тому постає проблема пошуку та впровадження ефективних методів управління для зниження собівартості та підвищення якості виробленої продукції. Вирішити цю проблему може аутсорсинг в області ІТ, що дозволить скоротити непрямі витрати підприємства та сконцентруватись на основній діяльності, особливо в період економічної кризи.

ІТ-аутсорсинг – це гарантоване безперервне обслуговування певних бізнес-процесів або функцій сторонньою організацією, яка професійно надає комплекс ІТ-послуг, на основі укладеного договору строком не менше, ніж 6 місяців [2].

Таким чином, на сьогодні питання прийняття рішення про передачу діяльності в сфері ІТ на виконання сторонній організації - аутсорсеру або утримання відділу ІТ-персоналу на підприємстві є актуальним.

Визначенню ефективності здійснення аутсорсингу приділена увага у дослідженнях провідних вітчизняних вчених: О.В. Дідух, Б.А. Анікін, І.І. Заводовська, Н.М. Шмиголь, А.Ю. Бархаєва, Л.А. Захарченко, О.Л. Логіненко, Т.Н. Рибіна, А.В. Софріков, М.В. Татянок, В.І. Цветкова, Ю.Ю. Фролова, А.М. Шестоперов. В той же час, потребує подальшого вивчення практична сторона впровадження ІТ-аутсорсингу на вітчизняних підприємствах.

Метою даного дослідження є формування алгоритму прийняття рішення про перехід на ІТ-аутсорсинг на основі дослідження його економічної ефективності в порівнянні з альтернативним варіантом.

Економічну ефективність будь-якого процесу визначають порівнянням отриманого результату із затраченими ресурсами (витратами) [3]. Аналізуючи ефективність аутсорсингу, найчастіше порівнюють фактичні показники діяльності підприємства до і після його впровадження. При цьому основним завданням є вибір системи показників (кількісних та якісних) аутсорсингових операцій [4].

В області інформаційних технологій основу для визначення масштабів підприємства та технологічних вимог до інформаційної системи представляє кількість автоматизованих робочих місць (АРМ). Цей показник дозволяє оцінити витрати праці в годинах на ІТ-сервіс та необхідний штат кваліфікованого персоналу.

Далі розглядаємо два варіанти – створення ІТ-відділу та передачу ІТ-функцій на аутсорсинг – в якості інвестиційних проектів. Прийmemo, що результати від реалізації будь-якого варіанту - однакові та задані як основна ціль проекту (наприклад, підвищення прибутку або зниження собівартості продукції). Тоді необхідно оцінити витрати за кожним варіантом проекту.

Для першого - розраховуємо повну собівартість ІТ-сервісу калькуляційним методом, виділивши прямі та непрямі затрати і обчисливши їх суму. При цьому прямі

затрати відносять до сервісу повністю, а непрямі – розподіляють пропорційно значенням факторів, що впливають на дані витрати (витрати на ІТ-обладнання та ІТ-персонал; витрати на організацію каналів передачі даних, зв'язок; витрати на організацію робочих місць (офіс) та інші витрати).

Для другого – проводимо аналіз ринку послуг ІТ-аутсорсингу, звернувши увагу на репутацію фірм-аутсорсерів, кваліфікацію спеціалістів, спектр надаваних послуг та цінові пропозиції. Порівняльний аналіз можна провести на основі присвоєння балів фірмам-претендентам на співпрацю за десятибальною шкалою та коефіцієнтів важливості вищезазначених факторів (список можна доповнити відповідно до вимог підприємства). ІТ-аутсорсера, що отримує найбільшу оцінку, розглядаємо, як потенційного партнера. Формується пропозиція з боку аутсорсера по вартості послуг, передбачених контрактом, тобто сума витрат на ІТ-аутсорсинг.

На наступному кроці оцінюємо економічну ефективність проектів методом дисконтованих грошових потоків з використанням імітаційного моделювання. Розраховуємо кількісні показники інвестиційних проектів: чисту приведену вартість (NPV), внутрішню норму окупності (IRR), індекс доходності (PI), термін окупності, ризики проекту.

Аналіз розрахунків дозволяє зробити висновок про доцільність реалізації одного із запропонованих проектів, тобто прийняти рішення про необхідність переходу на ІТ-аутсорсинг.

Таким чином, прийняти рішення про перехід на ІТ-аутсорсинг можна з використанням алгоритму, представленого на рис. 1:

Рис.1. Алгоритм прийняття рішення про перехід на ІТ-аутсорсинг

Список літератури:

1. Щербан В.В. Оценка экономической эффективности ИТ аутсорсинга на предприятии // Экономика и менеджмент инновационных технологий. – Июнь 2012. - № 6 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://ekonomika.snauka.ru/2012/06/1128> (25.05.2014).

2. Официальный сайт группы компаний «ВИК ГРУПП» [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.wic.com.ua/ru/>
3. Вільна енциклопедія Вікіпедія [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://uk.wikipedia.org>.
4. Дідух О.В. Аналіз ефективності використання аутсорсингу у господарській діяльності підприємств / О.В. Дідух // Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблемирозвитку: спец. випуск Інституту підприємництва та перспективних технологій. – 2012. – № 739. – С. 82-87.

Петрова Л.С.

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ БЮДЖЕТУВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Одеський національний політехнічний університет, Одеса

Однією з прогресивніших інтегрованих управлінських технологій, яка сприяє забезпеченню раціонального управління фінансовими результатами, рухом грошових коштів, активами та пасивами, удосконаленню інформаційної системи підприємства, організаційних зв'язків за вертикаллю і горизонталлю, аналізу, контролюванню та регулюванню діяльності підприємства, є бюджетування.

Проблемні питання впровадження бюджетування на підприємствах України є надзвичайно актуальними, оскільки підвищують контрольованість економічних процесів підприємства.

Формування системи бюджетного планування реалізується через певні послідовні етапи (рис.1).

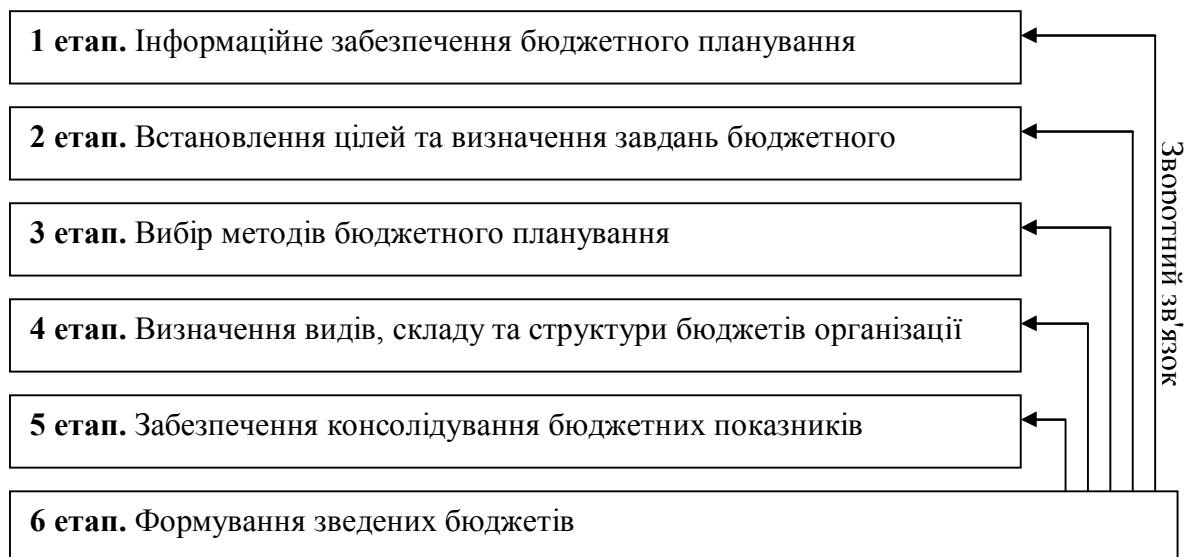

Рис.1. Етапи бюджетного планування (джерело: на підставі [1-4])

Перший етап бюджетного планування полягає у інформаційному забезпеченні розроблення бюджетів та передбачає цілеспрямований добір відповідної інформації з різних джерел.

На цьому етапі підбирають інформацію про місію, цілі, стратегію, політику організації; планові параметри, яких прагне досягнути організація у бюджетному періоді; умови функціонування організації, очікувані зміни; кадровий потенціал,